

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 06 kwietnia 2017 roku

Pozwem z dnia 22 czerwca 2015 r. (koperta k. 81) powódka (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. (dalej jako: **P.**) wniosła o zapłatę kwoty 7.175,86 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 9 marca 2015 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu powódka wskazała, że z pozwaną łączyła ją umowa o świadczenie usług zawarta w dniu 18 grudnia 2013 r. Pozwana działała w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, a jej zobowiązanie polegało na wykonywaniu czynności agencyjnych – oferowaniu produktów ubezpieczeniowych powódki. Wynagrodzenie prowizyjne wypłacane było zgodnie z umową zaliczkowo i podlegało zwrotowi w sytuacji, gdy polisa zostaje rozwiązana przez klienta na skutek wypowiedzenia lub zaprzestania uiszczania składki. Umowy zawarte przy udziale pozwanej zostały rozwiązane w okresie pierwszych 9 miesięcy, a zatem powódka domaga się zwrotu 95% wypłaconej prowizji – kwoty dochodzonej pozwem (pozew k. 2-10).

3 lipca 2015 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy M. w W. w II Wydziale Cywilnym wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uwzględniając w całości roszczenie powódki (nakaz k. 82).

Pozwana w terminie złożyła sprzeciw od powyższego orzeczenia, którym zaskarżyła nakaz zapłaty w całości, podnosząc zarzut braku podstawy prawnej i formalnej roszczenia w związku z niewypełnieniem § 1.3 i 4 umowy o świadczenie usług łączącej strony. Pozwana twierdzi, że nie była wpisana do rejestru agentów ubezpieczeniowych w czasie trwania umowy, a zatem umowa między stronami nigdy nie zaczęła obowiązywać. Ne tę okoliczność zgłoszono dowód z przesłuchania pozwanej (sprzeciw k. 85-86).

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał stanowisko wyrażone w pozwie, a ponadto wskazał, że pozwana była wpisana do rejestru pośredników ubezpieczeniowych prowadzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego (dalej jako: (...)) (pismo k. 101-105).

Pismem z dnia 27 stycznia 2017 r. pełnomocnik pozwanej wniósł o przekazanie sprawy do sądu właściwego miejscowo – Sądu Rejonowego w Szamotułach. Ponadto pełnomocnik pozwanej wniósł o przesłuchanie pozwanej w drodze pomocy sądowej przez Sąd Rejonowy w Szamotułach. Wnioski te zostały oddalone na rozprawie w dniu 23 marca 2017 r. (e-mail k. 185-187, protokół rozprawy k. 202-203).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18 grudnia 2013 r. (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. zawarła umowę o świadczenie usług z E. T. (obecnie K.). Zgodnie z § 1 ust. 2 E. K. oświadczyła, że czynności agencyjne wykonywać będzie osobiście, jako osoba fizyczna spełniająca wymogi określone w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym. Ponadto w ust. 3 oświadczyła, że czynności agencyjne w imieniu P. wykonywać będzie nie wcześniej niż od dnia wpisania jej do rejestru agentów ubezpieczeniowych prowadzonego przez organ nadzoru zgodnie ww. ustawą. W ust. 4 strony ustaliły, że za pierwszy miesiąc obowiązywania umowy uważa się miesiąc, w którym E. K. uzyska wpis do rejestru. Zgodnie z § 6 umowy wynagrodzenie agenta określał regulamin wynagrodzeń stanowiący załącznik nr 1 do umowy i będący jej integralną częścią. W rozdziale „Zwrot prowizji pierwszorocznej urocznionej” uregulowano zasady zwrotu prowizji w sytuacji, gdy umowa zostaje rozwiązana na skutek zaprzestania opłacania składki przez klienta lub wypowiedzenia umowy przez klienta. Zgodnie z tabelą, w sytuacji odstąpienia od polisy przez klienta, P. uprawniony był do żądania zwrotu 100% prowizji agenta, natomiast w sytuacji rozwiązania umowy przez klienta w okresie od pierwszego dnia po upływie okresu odstąpienia do końca 9 miesiąca trwania polisy, P. mógł żądać zwrotu 95% prowizji pierwszorocznej.

(dowód: umowa k. 13-18, regulamin wynagradzania k. 19-27)

w dniu 03 stycznia 2014 r. strony podpisały załącznik do umowy, na mocy którego P. upoważnił E. T. wpisana do rejestru pośredników ubezpieczeniowych prowadzonego przez (...) pod nr (...) do wykonywania czynności agencyjnych.

(dowód: upoważnienie k. 30)

E. T. była wpisana do rejestru agentów ubezpieczeniowych prowadzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego w okresie od dnia 2 stycznia 2014 r. do dnia 20 listopada 2014 r.

(dowód: wydruk z systemu (...) k. 126, zeznania świadka A. P. k.167v, pismo (...) k. 196)

W związku z wykonywaniem umowy P. wypłacił na rzecz E. T. kwoty: 2.042,70 zł na podstawie rachunku z 31 marca 2014 r., 3.726,87 zł na podstawie rachunku z 31 maja 2014 r. oraz 1.589,06 zł na podstawie rachunku z 30 czerwca 2014 r., to jest łącznie 7.358,63 zł.

(dowód: rachunki k. 33, 36, 39; dowody wypłaty k. 35, 38, 41)

Siedem z umów zawartych za pośrednictwem E. T. zostało rozwiązanych na skutek nieopłacenia składki przez klientów (dowód: oświadczenia P. k. 62-68, polisy zawarte za pośrednictwem pozwanej k. 43-61).

W dniu 17 października 2014 r. P. wypowiedział E. T. umowę o świadczenie usług ze skutkiem natychmiastowym. Po rozwiązaniu umowy w stosunku do E. T. powstała nadpłata prowizji w kwocie 7.175,86 zł w związku z rozwiązanymi polisami. Pismem z dnia 11 lutego 2015 r., wysłanym w dniu 12 lutego 2015 r., P. wezwał E. T. do uiszczenia powyższej kwoty w terminie 3 dni od dnia otrzymania wezwania. Pozwana nie kwestionowała otrzymania wezwania.

(dowód: wypowiedzenie k. 69-70, zestawienie k. 73, wezwanie k. 74, dowód nadania k. 75).

W sprawie bezspornym było, że P. zawarła z pozwaną umowę o świadczenie usług, w ramach której pozwana zobowiązała się wykonywać czynności agencyjne. Strona pozwana nie kwestionowała treści i formy dokumentu w postaci umowy, podnosiła jedynie zarzuty co do braku spełnienia się okoliczności warunkujących skuteczność tej umowy. Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się także na innych załączonych do pozwu dokumentach: regulaminie wynagradzania, upoważnieniu, rachunkach i dowodach wypłat na rzecz E. T., a także na polisach, oświadczeniach o ich rozwiązaniu, zestawieniu należnych i wypłaconych prowizji oraz wypowiedzeniu umowy o świadczenie usług i wezwaniu do zapłaty. Pozwana nie kwestionowała prawdziwości żadnego z tych dokumentów, a w ocenie Sądu ich wiarygodność nie budziła żadnych wątpliwości. Sąd uwzględnił także jako dowód wydruk z systemu komputerowego Komisji Nadzoru Finansowego, gdyż był on zgodny z pismem otrzymanym wprost z tej instytucji w związku z niniejszym postępowaniem, a także został potwierdzony przez świadka A. P., co do której zeznań strona pozwana nie złożyła żadnych zastrzeżeń, a w ocenie Sądu nie było podstaw, aby je kwestionować.

Sąd pominął dowód z przesłuchania pozwanej E. K. w charakterze strony. Pozwana mimo prawidłowego wezwania (k. 153) pod rygorem pominięcia dowodu, nie stawiała się na rozprawę w dniu 25 lipca 2016 r. Wobec usprawiedliwienia nieobecności Sąd odroczył rozprawę (k. 154) i ponowił wezwanie, które również zostało prawidłowo doręczone (k. 163). Na kolejną rozprawę pozwana ponownie się nie stawiała, wnioskując o jej odroczenie z uwagi na konieczność opieki nad dzieckiem. Mimo wezwania, pozwana nie przedstawiła zaświadczenia wystawionego przez lekarza sądowego wskazującego niemożność stawiennictwa podpisanego przez lekarza sądowego, co prowadziło do zwrotu pisma dołączonego do wiadomości e-mail z dnia 26 października 2016 r. oraz uznania niestawiennictwa za nieusprawiedliwione (k. 180). Sąd postanowił także oddalić wniosek o odroczenie rozprawy w dniu 27 października 2016 r., z uwagi na fakt, że pozwana była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, zatem nawet wykazana niemożność stawiennictwa samej strony (co w niniejszej sprawie nie miało miejsca) nie tamowała rozpoznania sprawy (k. 167-168). Pozwana ponownie została wezwana do osobistego stawiennictwa pod rygorem pominięcia dowodu i wezwanie zostało prawidłowo doręczone (k. 173). Wobec niestawiennictwa pozwanej na rozprawie w dniu 30 stycznia 2017 r. Sąd postanowił wykonać rygor wskazany w wezwaniu i pominąć dowód z przesłuchania strony

(k. 180). Wniosek o przeprowadzenie dowodu w drodze pomocy sądowej zgłoszony w piśmie zwróconym wobec niewykonania zarządzenia o jego podpisaniu nie wywoływał skutków (art. 130 § 2 zd. drugie k.p.c.). Natomiast gdyby uznać, że wniosek taki znajduje się w piśmie dołączonym do wiadomości e-mail z dnia 29 stycznia 2017 r., to jest on bezprzedmiotowy, gdyż Sąd postanowieniem z dnia 30 stycznia 2017 r. pominął dowód z przesłuchania powódki. Z tych przyczyn wniosek ten został oddalony (k. 203).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne w całości.

Powódka udowodniła fakt zawarcia z pozwaną umowy o świadczenie usług. Udowodniła także, że w wykonaniu tej umowy dokonała na rzecz pozwanej wypłat na kwotę 7.358,63 zł (k. 33-41) oraz że na skutek rozwiązania umów przez klientów pozyskanych przez pozwaną przed upływem pierwszych 9 miesięcy obowiązywania polis powstał obowiązek zwrotu wypłaconej prowizji w wysokości 7.175,86 zł (k. 73).

Pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłaty podniosła w zasadzie tylko jeden zarzut, a mianowicie kwestionowała, jakoby w czasie obowiązywania umowy była wpisana do rejestru Komisji Nadzoru Finansowego jako agent ubezpieczeniowy. Na tę okoliczność powołała dowód z przesłuchania w charakterze strony, który został pominięty z uwagi na nieusprawiedliwione niestawiennictwo pozwanej. Niezależnie od powyższego, powódka udowodniła okoliczność przeciwną, to jest fakt, że pozwana w okresie obowiązywania umowy była wpisana do tego rejestru (k. 196).

Pozwana mimo pouczenia o konieczności zgłoszenia wszystkich twierdzeń i dowodów w sprzeciwie od nakazu zapłaty pod rygorem pominięcia (art. 503 § 1 in fine k.p.c.) i mimo że była w sprawie reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, nie podnosiła żadnych innych zarzutów merytorycznych, w szczególności nie kwestionowała wysokości żądanej pozwem kwoty. Z tych przyczyn powódka cofnęła wnioski dowodowe: o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego oraz zobowiązanie pozwanej do złożenia wyciągu z rachunku bankowego, na który wypłacana była prowizja (k. 143). Dopiero w piśmie z dnia 27 stycznia 2017 r. (k. 190) pozwana podniosła zarzut niewłaściwości miejscowej tutejszego sądu. W tym zakresie wskazać należy, że po pierwsze – sądem właściwym miejscowo jest tutejszy sąd z uwagi na klauzulę prorogacyjną zawartą w § 15 ust. 9 umowy z dnia 18 grudnia 2013 r. (k. 18). Zgodnie z art. 46 § 1 k.p.c. strony mogą umówić się co do właściwości sądu pierwszej instancji – sąd ten jest wówczas wyłącznie właściwy. Tutejszy sąd jest sądem właściwym miejscowo z uwagi na siedzibę powódki. Po drugie zaś, zgodnie z art. 202 zd. pierwsze k.p.c. – niewłaściwość sądu dającą się usunąć za pomocą umowy stron sąd bierze pod rozwagę tylko na zarzut pozwanego zgłoszony i należycie uzasadniony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy. Tymczasem pozwana zarzut ten zgłosiła po upływie niemal półtora roku od wniesienia sprzeciwu. Tym samym wniosek pozwanej podlegał oddaleniu, o czym Sąd orzekł postanowieniem z dnia 23 marca 2017 r. wydanym na rozprawie (k. 202).

Wobec udowodnienia wszystkich przesłanek odpowiedzialności pozwanej (zaistnienie okoliczności uzasadniających zwrot wypłaconej prowizji zgodnie z umową) i niewykazania zasadności zarzutu braku wpisu do rejestru agentów podniesionego przez pozwaną, powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

W punkcie pierwszym Sąd zasądził całość żądanej przez powódkę kwoty wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 9 marca 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty. Uściślenie nazwy odsetek należnych powódce po dniu 1 stycznia 2016 r. wynika ze zmiany art. 481 k.c., która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Powódka wygrała proces w całości, dlatego też na jej rzecz należało zasądzić koszty procesu od pozwanej. Na wysokość zasądzonej kwoty, które złożyły się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 1.200 zł ustalone na podstawie § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 490) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie

opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804), opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł oraz uiszczona opłata od pozwu w wysokości 250 zł.

W punkcie trzecim Sąd postanowił zwrócić powódce zaliczkę na biegłego, która wobec cofnięcia wniosku dowodowego nie została wykorzystana. Podstawę zwrotu stanowił art. 80 ust. 1 w zw. z art. 84 ust. 2 u.k.s.c.

SSR Aleksandra Koman